

SUĐENJA PRED SPECIJALIZOVANIM VEĆIMA KOSOVA

JUL - DECEMBAR 2022

SADRŽAJ

PROSLEĐIVANJE PREDMETA
PRETRESNOM VEĆU

PREDMET PRED
PRVOSTEPENIM VEĆEM

PREDMETI PRED ŽALBENIM
VEĆEM

Fond za humanitarno pravo Kosovo (FHPK) prati sudske procese pred Specijalizovanim većima Kosova. FHPK objavljuje biltene i analize vezane za rad Specijalizovanih veća, koji služe široj javnosti da bude bolje informisana o napredovanju sudskih predmeta.

Ovaj bilten predstavlja opšte informacije o napredovanju suđenja pred Specijalizovanim većima Kosova (SVK) duž perioda jul - decembar 2022. godine.

SVK trenutno sudi u četiri (4) predmeta, Tužilac protiv Hašima Tačija i drugih; Tužilac protiv Pjetera Šalje; Tužilac protiv Saljiha Mustafe; i Tužilac protiv Hisnija Gucatija i Nasima Haradinaja.

PROSLEĐIVANJE PREDMETA PRETRESNOM VEĆU

Tužilac protiv Pjetera Šalje

Pjeter Šalja, pripadnik OVK, je optužen od strane Tužilaštva za ratne zločine počinjene u periodu od 17. maja 1999. do 5. juna 1999. godine, za krivična dela nad licima koja su bila zatočena u fabrici metala u Kukešu, Albanija.

Prethodni postupak protiv Šalje je završen i dana **21. septembra 2022. godine predmet je prosleđen pretresnom veću.**

U periodu jul – decembar 2022. godine, pretresno veće je održalo tri (3) konferencije za pripremu suđenja, što znači da izvođenje dokaza još nije počelo. Jedna od ovih konferencija bila je zatvorena za javnost. Na ovim konferencijama se stranke pripremaju za glavni pretres.

Okrivljeni Šalja je i dalje u pritvoru od hapšenja marta 2021. godine.

Za slične zločine koji su se dogodili u prošlosti na severu Albanije, na Kosovu su vođena još dva sudska postupka: Tužilac protiv Džemšita Krasnićija i tužilac protiv Sabita Gecija i drugih, u kojima su sudije misije EULEX-a osudile šest lica za ratne zločine protiv civilnog stanovništva.

Tužilac protiv Hašima Tačija i drugih

Hašim Tači, Kadri Veselji, Jakup Krasnići i Redžep Seljimi, svi visoko rangirani u OVK, optuženi su od strane tužilaštva za ratne zločine i zločine protiv čovečnosti, koje su u periodu od marta 1998. do septembra 1999. godine, na nekoliko lokacija na Kosovu i u Albaniji, prema navodima, počinili pripadnici OVK, nad stotinama civila i lica koja nisu učestvovala u ratnim dejstvima.

U periodu jul – decembar 2022. godine održane su četiri (4) statusne konferencije od kojih jedna pred pretresnim većem. Na ovim konferencijama se razgovaralo o pitanjima od značaja za stranke, gde se, između ostalog, razgovaralo o izmenama optužnice, istrazi tužilaštva i objavljivanju materijala, o toku istrage odbrane, jedinstvenim istražnim mogućnostima, podnescima timova odbrane u kojima je od tužilaštva traženo da ne objavljuje materijale u celosti, kao i o prekomernom redigovanju izjava svedoka od strane tužilaštva.

Okončan je prethodni postupak protiv okrivljenih. **Dana 15. decembra 2022. godine predmet je prosleđen na suđenje pretresnom veću** a 16. decembra 2022. godine održana je prva statusna konferencija pred pretresnim većem.

Okrivljeni su uhapšeni početkom novembra 2020. godine i od tada se nalaze u pritvoru.

PREDMET PRED PRVOSTEPENIM VEĆEM

Tužilac protiv Saljiha Mustafe

Saljih Mustafa, komandant jedinice BIA OVK, optužen je za ratne zločine, koji su navodno počinjeni tokom aprila 1999. godine u selu Zlaš/Zlash u opštini Priština/Prishtinë.

U periodu jul – decembar 2022. godine održana su tri (3) sudska pretresa pred pretresnim većem, na kojima su stranke iznele svoju završnu reč. Glavni pretres je završen u roku od godinu dana, nakon održana 52 ročišta, na kojima je saslušano 29 svedoka i na kojima su izvedeni materijalni dokazi.

Sud je 16. decembra 2022. godine izrekao prvu presudu za ratne zločine pred ovim sudom, u predmetu Tužilac protiv Saljiha Mustafe. Sud je Saljiha Mustafu oglasio krivim za krivična dela proizvoljno lišavanje slobode, mučenje i ubistvo kao ratni zločin i osudio ga na jedinstvenu kaznu zatvora od 26 godina, oslobodivši ga iz pravnih razloga optužbe za krivično delo surovo postupanje.

Mustafa je od hapšenja u septembru 2020. godine, i dalje u pritvoru.

PREDMETI PRED ŽALBENIM VEĆEM

Tužilac protiv Hisnija Gucata i Nasima Haradinaj

Hisni Gucati i Nasim Haradinaj su okrivljeni za krivična dela protiv javnog reda i protiv pravosuđa i javne uprave.

Prvostepeno pretresno veće je 18. maja 2022. godine okrivljene oglasilo krivim za krivična dela: povreda tajnosti postupka, zastrašivanje u toku krivičnog postupka i ometanje službenih lica u vršenju službene dužnosti i osudio ih je na jedinstvenu kaznu zatvora od 4 godine i 6 meseci.

Timovi odbrane su u zakonom propisanom roku izjavili žalbu na ovu presudu i ovaj postupak je prešao na drugi stepen.

U periodu jul – decembar 2022. godine održana su tri (3) ročišta u ovom predmetu, i to jedna (1) predžalbena konferencija jula 2022. godine, a zatim dva (2) žalbena pretresa decembra 2022. godine. Dana 1. i 2. decembra 2022. godine održani su žalbeni pretresi na kojima su timovi branilaca izneli svoje žalbene navode.

Nakon poslednjih podnesaka stranaka u žalbenom postupku, žalbeno veće odlučuje i donosi drugostepenu presudu u roku od 90 dana.

NALAZI FHPK

Mora se osigurati da osoblje angažovano u okviru Specijalizovanih veća i Specijalizovanog tužilaštva Kosova da svoj doprinos u dužem vremenskom periodu i ne bi trebalo da bude učestalih ostavki, imajući u vidu da su predmeti ratnih zločina prilično obimni i iziskuju vreme da se svaka nova osoba upozna sa njima. Od septembra 2016. godine samo na čelo Specijalizovanog tužilaštva imenovana su četiri (4) specijalna tužioca, od kojih dva (2) vršioca dužnosti.

Kazna od 26 godina zatvora izrečena Saljihu Mustafi predstavlja novi standard sankcionisanja i izricanja više kazne, u odnosu na pređašnju praksu MKSJ-a i sudske procese na Kosovu. Nakon objavljivanja presude trebalo bi sagledati da li je sud prilikom izricanja kazne koristio najpovoljniji krivični zakon ili ne.

Povodom objavljivanja presude, sud je upozorio da će izdati nalog za obeštećenje žrtava, što je prva odluka te vrste u sudskoj praksi za ratne zločine na Kosovu da je sud, prilikom izricanja presude, izdao nalog kojim je osuđenog obavezao da obešteti ili da isplati kompenzaciju žrtvi.

[Ovde](#) možete pročitati bilten za period januar - jun 2022. godine.

Izradu ove publikacije finansijski su podržali Savezno ministarstvo spoljnih poslova Švajcarske kroz projekat „Unapređenje procesa pomirenja kroz inkluzivan i holistički pristup suočavanju sa prošlošću na Kosovu“ i Nacionalna zadužbina za demokratiju (NED) kroz projekat „Promovisanje dijaloga i istorijskog razumevanja“.

Sadržaj ove publikacije isključiva je odgovornost Fonda za humanitarno pravo Kosovo i ni na koji način ne odražava stavove Saveznog ministarstva spoljnih poslova Švajcarske niti Nacionalne zadužbine za demokratiju.